

เช็ก 7 สัญญาณเตือนที่บ่งบอกว่าลูกเป็นโรคหัวใจ

ศูนย์ : ศูนย์สุขภาพเด็ก

บทความโดยแพทย์ : นพ. สรนนท์ ไตรติลลันนท์

ไม่เพียงแต่ผู้ใหญ่เท่านั้นที่มีความเสี่ยงโรคหัวใจ เด็กก็มีความเสี่ยงที่จะพบว่าเป็นโรคหัวใจได้เช่นกัน ซึ่งพ่อแม่ควรทำความเข้าใจถึงวิธีสังเกตอาการเบื้องต้นของโรคหัวใจในเด็ก และความรุนแรงของโรคหัวใจในเด็ก หากพบว่าลูกป่วยก็จะได้รับรักษาอย่างทันท่วงที และก็จะช่วยลดโอกาสเสี่ยงเสียชีวิตก่อนวัยอันควรได้ ดังนั้นการทราบว่าลูกเป็นโรคหัวใจหรือไม่ มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญอย่างง่ายเพื่อใช้วิเคราะห์ ดังนี้

1. ลูกมีอาการตัวเขียวหรือไม่?

อาการเขียว หมายถึง เด็กที่เกิดมามีผิวสีเขียวคล้ำทั่วร่างกาย โดยเฉพาะปลายมือ ปลายเท้า ริมฝีปาก จะเห็นได้ชัดขณะที่เด็กดูนอน ขณะกำลังร้องไห้จะดูเขียวมากขึ้น บางคนเวลาเล่นมากๆ หรือตื่นนอนตอนเช้า

ถ้าเป็นมากๆ อาจพบว่ามึนงง หายใจแรง ตัวอ่อน และไม่รู้สึกตัวได้ เด็กที่มีอาการเหียวมาเป็นระยะเวลานานๆ อาจพบปลายนิ้วปมเหมือนกระบองและเล็บขมลง

เหียว (Cyanotic) อาการแสดงของโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเหียว เป็นภาวะที่มีความผิดปกติของหัวใจ และ/หรือหลอดเลือดที่เกิดขึ้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยเฉพาะในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ โดยที่ความผิดปกตินั้นๆ ทำให้มีเลือดดำปนอยู่ในเลือดแดง จนลำเลียงออกซิเจนไม่ได้ ทำให้อวัยวะต่างๆ ไม่ได้รับออกซิเจนในเลือดเพียงพอ เลือดจึงมีสีแดงคล้ำขึ้น ทำให้เกิดภาวะเหียว

2. ลูกมีอาการหอบ เหนื่อยง่าย หายใจเร็วกว่าปกติหรือไม่?

ในทารก หรือเด็กเล็กที่เป็นโรคหัวใจอาจมีอาการเหนื่อยง่ายขณะดูดนม ทำให้ต้องหยุดดูดเป็นช่วงๆ หากทารกต้องใช้เวลาคูดนมมือนึงนานเกิน 30 นาที ควรสงสัยว่าทารกนั้นอาจมีความผิดปกติได้ ในเด็กวัยเรียนขึ้นไปอาจพบว่าเหนื่อยง่ายเวลาเล่นหรือออกกำลังกาย ในรายที่เป็นมากๆ แมกระทั่งขณะพักก็พบว่ามีอาการเหนื่อยหอบ หรือต้องนอนศีรษะสูง

อาการเหล่านี้เกิดจากเด็กที่มีความพิการของหัวใจแต่กำเนิด อาจมีการคั่งของเลือดที่ปอด ทำให้มีการแลกเปลี่ยนก๊าซออกซิเจนกับเลือดที่ปอดได้ไม่ดีเท่าที่ควรและทำให้ปอดมีความยืดหยุ่นน้อยลงด้วย ทำให้เหนื่อยง่าย

3. ลูกมีเหงื่อออกมากผิดปกติหรือไม่?

คุณพ่อคุณแม่สามารถสังเกตได้ว่า ลูกมีเหงื่อออกมากโดยเฉพาะแถวหน้าผาก ด้านหลังของศีรษะและหลัง โดยไม่ได้สัมพันธ์กับเสื้อผ้าที่หนา หรืออากาศร้อน เนื่องจากหัวใจต้องทำงานมาก มีการใช้พลังงานสูงกว่าปกติ และมีการทำงานของระบบประสาทซิมพาเทติกมากกว่าปกติด้วย ส่งผลให้ลูกมีเหงื่อออกมาก อาการนี้จะเห็นได้ชัดเจนในเด็กที่มีภาวะหัวใจวายรวมด้วย

4. หัวใจเต้นเร็วและแรงกว่าปกติหรือไม่?

ในทารกสามารถสังเกตได้ว่าหัวใจของลูกเต้นเร็วและแรงกว่าปกติโดยมีการกระเพื่อมของหน้าอกซ้ายด้านล่างแถวๆ ไกลราวนม และบางครั้งอาจเห็นการกระเพื่อมที่หน้าอกคล้ายกลองที่ถูกตี

5. มีอาการใจสั่นหรือหัวใจเต้นเร็วหรือไม่?

ในเด็กปกติเราพบว่าจะมีหัวใจเต้นเร็วขึ้นได้เมื่อออกกำลังกาย หรือมีไข้สูง แต่หากพบว่าเด็กมีหัวใจเต้นเร็วหรือใจสั่นในขณะพักควรสงสัยว่าอาจจะมีคลื่นไฟฟ้าผิดปกติเกิดขึ้นในหัวใจ

อาการเหล่านี้อาจเป็นๆ หายๆ

ดังนั้นเมื่อเด็กมีอาการใจสั่นควรจับชีพจรหรือเอามือคลำหน้าอกเด็กเพื่อนับอัตราการเต้นของหัวใจต่อหนึ่งนาที ถ้าในทารกหัวใจเต้นเร็วกว่า 160 ครั้ง, เด็กเล็กหัวใจเต้นเร็วกว่า 140 ครั้ง และ เด็กโตหัวใจเต้นเร็วกว่า 120 ครั้ง ควรพาไปพบแพทย์

6. ลูกตัวเล็ก การเจริญเติบโตช้ากว่าปกติ

เด็กโรคหัวใจบางคนจะตัวเล็ก เจริญเติบโตช้า น้ำหนักไม่ขึ้นตามเกณฑ์ หรือพัฒนาการทางกล้ามเนื้อช้า โดยเฉพาะเด็กที่เป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดโดยเฉพาะที่มีหัวใจวายร่วมด้วย จะดูคนไม่คอยเก่ง รับประทานอาหารได้น้อยและอาจมีการดูดซึมอาหารของลำไส้ไม่ดีเท่าปกติ เพราะมีการคั่งของเลือดทำให้ได้อาหารไม่พอเพียงกับความต้องการของร่างกาย

7. หน้ามืด เป็นลม หหมดสติ

มักพบในกรณีการตีบแคบอย่างรุนแรงของหลอดเลือดแดงในส่วนลิ้นหัวใจ ทำให้เลือดไปเลี้ยงร่างกายและสมองไม่เพียงพอ

ในกรณีเด็กแรกคลอดหากมีอาการผิดปกติที่นำไปสู่โรคหัวใจ กุมารแพทย์จะเช็คให้ทันทีหลังออกจากห้องคลอด แต่หากลูกคลอดออกมาแล้วไม่พบอาการเตือนโรคหัวใจในช่วงแรก แต่เมื่อไรก็ตามที่สูงวัย หรือไม่แน่ใจว่าบุตรหลานของท่านอาจมีอาการของโรคหัวใจดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ควรมาโรงพยาบาล เพื่อให้กุมารแพทย์โรคหัวใจตรวจวินิจฉัยอย่างละเอียด เพื่อจะได้นำไปสู่การดูแลรักษาได้อย่างถูกต้อง ไม่ควรปล่อยทิ้งไว้จนอาการรุนแรง ทั้งนี้โรคหัวใจในเด็ก หากพบอาการก่อน ตรวจวินิจฉัยได้เร็ว รักษาตรงกับกลุ่มอาการของโรคหัวใจ ก็มีโอกาสรักษาได้